

9/1939

ARHIEPISCOPUL TOMIS
BIBLIOTECA NR. 12085
NO. 9

ANUL XVI

Septembrie 1939

TOMIS

REVISTĂ EPARHIALĂ DE CONSTANȚA

CEL CE VA BEA DIN APA, PE CARE O VOIU DA EU,
NU VA INSETA IN VEAC. — IOAN IV. 14

N. 35859/963

S U M A R

1. Cuvântare + **Gherontie**
2. Conferință **Pr. M. Rădulescu**
3. Vizita canonică **Diac. I. Mihalache**
4. Școlile țărănești **Pr. Gh. Teodorescu**
5. O personalitate reologică **Referent**
6. Recenzii :
 Cherontie Nicolau, Melchisedec
 Sf. Liturghie, Pr. Ionescu
 Pollyanna Parter **Referent**
 Roxana G. Galaction **Icon. Leonte**
7. Misionare-Realizări :
 In orașul Constanța
 Referat
 Misionarism la temniță
 Școala dela Basarabi **Referent**
8. Partea oficială
9. Parohii vacante
10. Publicațiune

T O M I S

Revistă oficială, lunară, eparhială, de Constanța.
Sub patronajul Prea Sfințitului
EPISCOP GHERONTIE

CUVANTARE

ținută la parastasul de un an al M. S.
Regina Maria, 18 Iulie a. c., la Balcic

*Domnule General,
Domnule Prefect,
Domnule Primar,
Iubiții mei fii duhovnicești,*

Inima, care a bătut în pieptul celei mai mari Suverane; inima care la vârsta de 18 ani s'a alipit, pentru totdeauna, de sufletul Patriei și Națiunii noastre românești; inima, care ni-a creat Dinastia; inima care a tresăltat de bucuriile noastre; inima, care a sângerat în durerile noastre; inima, care în Consiliul de Coroană dela 14 August 1916, și-a întezit bățile în favoarea acțiunii noastre, în marele război alături de marii apărători ai celor mici și desrobirii celor împilați de veacuri, de stăpânitori nefirești, nedrești și lacomi; inima, care în Noembrie 1916 și-a părăsit mormântul proaspăt dela Cotroceni al ultimului său fiu, pentru a urma destinele Patriei și Neamului nostru; inima, care în triumghiul morții a fost singura, care n'a slăbit, ci a stat dâră cu credința neclintită în biruință, încurajând și însuflețind pe Regele soț, în intimitatea lor, pe ostași în tranșee, pe sfetnicii Regelui pentru lupta până la capăt, până la biruință; inima, care periodic, la Iași, într-o clipă salta de bucurie, în alta își pierdea tic-tacul,

de emoțiile nesiguranței, după cum erau și veștile de pe front; inima, care — la izbânda dela Tisa — a strigat cea întâi „*ura trăiască România Mare*“; inima care îi îmbujorase fața la reîntrarea triumfală în Capitală în ziua de 19 Noembrie 1919; inima, care s'a prosternat în Mitropolia din București și a înălțat rugi de mulțumită lui Dumnezeu, pentru ajutorarea oștilor în lupte;

Inima Marei noastre Regine Maria, nu mai bate de un an de zile încheiat, exact, azi!

* * *

Cine-a fost, pentru țară Regina Maria, o știe o lume întreagă, o știe toată suflarea românească.

Cine a fost Regina Maria, pentru noi — pentru voi cetățeni ai Balcicului — o mărturisește «Stella Maris», Tenha Iuvah, care păstrează în Sanctuarul său, cea mai sfântă relicvă — inima Reginei Maria!

Dacă a voit ca corpul său, mândru și falnic, să se depună în cripta Regilor dela Curtea de Argeș, Regina Maria, a cerut — cu limbă de moarte —, să i se scoată inima din piept, pentru că ea aparține Balcicului. Ce gest, iubiților!

Regina Maria s'a dedublat. Cu corpul nemișcat la Curtea de Argeș. Ea trăiește etern la Balcic, prin inima sa scumpă și nobilă; căci, iubiților, inima este simbolul și principiul vieții.

Regina Maria, pentru noi, e vie; e vie în inimile noastre, în sufletele noastre. Inima Reginei Maria gustă, și azi, mireazma florilor sădite de mâna Ei, ascultă și azi murmurul apelor, cari udă parcul, admiră, deapănarea, arta bisericuței în care locuiește în veci, și odoarele aduse din orientul depărtat, cari împodobesc bisericuța și Castelul Regal.

* * *

O Regină nemuritoare! primește azi, omagiile noastre recunoscătoare, pentru tot ce ai făcut pentru noi. Sufletul nostru este al Tău, precum inima Ta este a noastră.

+ GHERONTIE

CONFERINȚA

Ținută la Școala de Conducători de Cămine din Basarabi-Constanța, în ziua de inaugurare, 6 August 1939 ¹⁾

DOMNILOR,

Cinstea deosebită, ce s'a făcut bisericii de a avea cel întâi cuvânt, la această înaltă școală socială, când se face inaugurarea ei oficială, îmi incubă datoria a aduce laudă înțelegerii orînduitorilor programei și a le mulțumi în numele P. S. nostru Episcop Gherontie și al bisericii, al cărui reprezentant sînt.

Prin aceasta se îndeplinește și îndatorirea legii serviciului social, care prin art. 9 prevede ca prim scop al Căminului Cultural, *a ajuta, întări și adânci acțiunea bisericii*. Asemenea s'a conformat art. 11, care pune pe cei întâi obligați la împlinirea serviciului social, preoții.

În această legătură de idei, dacă mi-ați permite, aș face o constatare, că în adevăr rolul bisericii e pe primul plan în ridicarea satelor, deși în lege și program biserică, se cuprinde în art. 3, care e și ultimul, în care se arată organele de stat, care urmează a conlucra la ridicarea satului și anume biserică este încadrată în cultura sufletului.

La această operă de ridicare a satelor și a națiunii să se conteze mai mult pe suflet, decât pe știință.

Trebue să educăm, să luminăm și să convingem pe săteni, că toate sunt spre folosul lor. Să execute și contribuie la ce li se cere cu dragoste, bună voință, nu cu silnicie, sau cu dușmănie, ca la un lucru, ce nu le-ar trebui.

Deci, păstorii sufletești au rol cu totul însemnat și vă rog pe toți a controla, că nu se poate un Cămin cu foloase reale, fără conlucrarea preotului în toate direcțiunile. El este cel mai aproape de sufletul poporului, el cunoaște nevoile tuturor, el e singurul, care prin ocupațiunea și misiunea lui, intră în casele tuturor, știe meteahna fiecăruia și are timpul și pregătirea a se ocupa de fiecare în parte, precum și de nevoile generale.

1) În cadrul legii serviciului social; Căminul cultural și problema culturii minții și sufletului: *Păzirea de influențe dăunătoare și întoarcerea la izvoarele curate ale culturii strămeșești.*

DOMNILOR,

Președintele Roosevelt, în cadrul săptămânii românești, la expoziția universală din New-York a spus d-lui Gusti, comisarul pavilionului românesc: „*România este cel mai înaintat stat european în opera de ridicare a păturei curat țărănești*“. Socot că noi, cunoaștem mai bine ca ori cine acest lucru și mai ales cei mai în vârstă, cari știm situația țaranului și dinainte de 1907.

E ceva providențial, că ridicarea nivelului cultural, în toate direcțiile, sau mai bine zis civilizarea, adaptarea la progresele științei în toate domeniile, se urmărește a se face sătenilor, după ridicarea nivelului material, după împrumutări, idealul sătesc și mai ales după câțiva ani blagosloviți de Dumnezeu cu recoltă bună, făcând a se putea gândi săteanul puțin și la poezie, la lucruri deasupra ocupațiilor, ce formează grija existenței, ceiace în alte țări n'ai putea să faci, cu țărani săraci și înpilați, cum e cazul Ungariei sărăcită de conducători, sau Bulgariei, Serbiei și altele sărace dela natură.

Că Dumnezeu a orânduit aceasta, vă rog să vă reamintiți cum erau priviți sătenii acum 4-5 ani, când nu se făceau bucatele și toți îi acuzau de leneși, indolenți, nepricepuți, că lucrau rudimentar și de aceia grâul, pe care-l produceau proprietarii înainte de expropiere, nu-l vom mai avea niciodată. Acum nu mai auzim aceste acuzațiuni, că a dat Dumnezeu belșug, care nu se mai amintește. Producția grâului de anul trecut, nu s'a înregistrat niciodată în analele țării și nici de așa bună calitate, iar calitatea țărănească nici de cum inferioară marilor cultivatori.

* * *

Un popor își formează traiul vieții conform aptitudinilor sale naturale și mediului, în care trăiește, adică: clima, felul pământului, regiuni, etc.

De aceia, fiecare popor are nota caracteristică a sa. Putem observa aceasta și după felul de ocupație al omului. Altfel e caracterul plugarului, care trăiește între animale, cu cari trebuie să fie blând, milos, răbdător. Natura îi procură simțăminte, ce-l inobilează și așteaptă cu răbdarea un an, până să vadă rodul muncii lui.

Pe când negustorul e calculat, speculează și mișcărilor clienților, dacă, nemuncind, ar câștiga înzecit și însuțit la un articol, nu se gândește la munca clientului, pe care-l speculează fără milă.

La fel și în industrie, sau profesiuni libere, care-i vezi îmbogățiți, fără a muncii sau strădui mult.

Poporul nostru românesc a moștenit aptitudini de înalte simțăminte și idealuri. A dus o viață aspră și practică, ca și Dacii și Romanii, iar deseale hărțueli și înrăuriri ale barbarilor și vecinilor l-au întărit, l-au unit. Ocupația de plugărie i-a inobilat su-

fletul, iar prin viața de țară și-a păstrat etnicul, ceiace nu s'a întâmplat cu cei dela oraș sau cu boerii.

Îndată însă ce săteanul a venit în atingere cu alte nații, sau chiar din fii lui au fost câștigați prin bani sau alte mijloace, de streini, au devenit cozi de topor, s'au produs desbinări, răceli între fii neamului. Obiceiuri streine și nepotrivite firii și ocupațiilor poporului nostru le dăunează, îi desbină în loc de a-i face folositori neamului și țării îi poate face chiar dușmani și trădători.

Căminul cultural are un punct însemnat în programul său, a reînvia obiceiurile și tradițiile diverselor provincii. care erau fala regiunii, trăiau prin ele, le producea deosebite plăceri și acum se adaptează repede, fiind în firea și din sufletul său.

Iată dar cât de necesară, de cerută de timpul actual e lucrarea Căminului Cultural pentru: *Păzirea de influențe dăunătoare și întoarcerea la izvoarele curate ale culturii strămoșești*, subiect ce mi s'a dat a-l trata astăzi.

DOMNILOR,

Ca preot și reprezentant al bisericii, îmi veți da voie a privi acest subiect prin prisma acestei instituții, biserica, mai ales că este recunoscut, că toată viața culturală a strămoșilor noștri se învârtă în jurul credinței. La orice lucru, când începea își făcea cruce, iar sămânța ducea din ea la biserică, să o binecuvinteze preotul și pe cea care o ducea la câmp o stropea cu aiasmă, ca Dumnezeu să o ferească de insecte, rugină și mărură. Astăzi cei necredincioși se pare, că ar vrea să înlocuiască puterea lui Dumnezeu în agricultură, medicină sau alte direcțiuni, uitând, că dacă Dumnezeu nu dă ploae, poți să pui orice mașini vrei și e zădărnice, sau dacă un corp e slab dela natură nu poate rezista boalei, orice medicament i-ai da e de prisos. Acelaș lucru și cu ivirea complicațiilor la boale, care e în voia lui Dumnezeu, medicul nu le poate prevesti.

De aceia orice curent, ce ar căuta să influențeze slăbirea credinței în popor, îl descurajează, îl desorientează, îl face nesupuș și neascultător, rele tot așa de mari, ca și neștiința, răutatea, încăpățânarea.

Creștinismul netăgăduit, a adus omenirii foloase și civilizația cea mai nobilă și spirituală, dar ortodoxismul are specificul național, e acomodarea cu aptitudinile și aspirațiile neamului, care l-a adoptat, spre deosebirea universalismului Romano-Catolic, din care cauză a fost întotdeauna în conflict cu statele în interiorul cărora există și a dus la aranjamente și raporturi, ca și între diferite state.

Cunoaștem cu toții cum istoria bisericii române este aceeaș cu istoria neamului, care s'au ajutat și încurajat în trecutul sbuciumat al neamului nostru.

Ideile din apus, de ateism, sau de separațiune între biseri-

că și stat, rău comparate de tinerii, ce s'au adăpat la cultura de acolo și au format generațiile de conducere de la revoluția din 1848 și până aproape de noi, au desbinat aceste două forțe și lucrând singure n'au avut succes, ca înainte.

Până la 1893, legea lui Tache Ionescu, preoții deveniseră săraci și incuți, fără rol social, iar de atunci începând ascensiunea a devenit cel mai cult element, fiind singurul licențiat de la sat, unde sânt, iar cu timpul vor fi peste tot, deci capabil de orice acțiune culturală și socială.

Deci să căutăm a îndepărta această influență nefastă, care a adus îndepărtarea intelectualilor și a bogătaşilor de biserică, care nefiind ateii sânt indiferenți, nepracticând nici una din îndatoririle bisericii, de a frecventa, a practica obiceiurile și datinele ei, *a face milostenii, biserici, cum făceau boerii vechi.*

Francmasoneria este iarăși urmarea acelor idei, care dăunează națiunii.

Statul ajută biserica și ea înțelege a-și îndeplini obligația, ca preoții să fie cei mai buni fii ai neamului și sânt cei mai curați Români și stă în slujba lui cu tot ce li se cere.

Credințele *streine de ortodoxism*, manifestate prin diferite secte, ivite pe baza libertății conștiinței de după războiu și care au sucit unele minți, s'au dovedit dăunătoare neamului. De aceia acum s'au luat de stat o seamă de măsuri, ne mai socotind ca până acum *sectele* o chestie de credință și o datorie a bisericii, dovedindu-se că sub masca religioasă se luptau la subminarea statului politic.

Chestiunea sectelor este influență din cele mai dăunătoare siguranței statului și a neamului, de aceia organizarea prin Căminul Cultural a conlucrării tuturor minților și sufletelor românești din sat la combaterea și stârpirea lor, e o chestiune pe care acolo unde se simte nevoie, preotul să o aibă ca cea întâi grijă și silință a prețului colaborării sale cu celelalte organe, adică nemărginit să-i dea toți concursul.

Sfânta Episcopie are în această privință — știind că are a-celeaș hotare ca și ținutul — 72 cercuri pastorale-misionare, cu câte un misionar special. Pentru Cadrilater are un Protoiereu misionar la Ostrov. Are 2 misionari pentru orașul și județul Constanța și 28 misionari la P. P.

Secte conțin în învățătura și practicele lor idei de internaționalism, comunism, sânt contra statului național, a armatei, a rânduelilor din stat și după ce în cele mai multe cazuri prin bani corup și atrag, apoi storc bani și-i trimit peste hotare. De aceia din 1938 Iunie din 12—14 secte câte erau în România, nu li s'a mai permis libera practică decât la 2, care au legături mai multe cu state mari *streine*, care-i susțin: bapțiștii și adventiștii de ziua 7.

E necesară revenirea la tăria credinței strămoșilor, care aveau o biserică vie, o practicau și în faptele și viața de toate zilele. Cultura

toată era cu fond religios, iar abecedarul se învăța odată cu rugăciunile și rânduile de la biserică și aceasta nu de mult, ci cu 70 - 80 ani în urmă.

Boerii făceau biserici, la care se duceau mereu, mulți cântau la strună, iar la Crăciun și Paște se spovedeau și împărtășau cu toți curtenii odată.

Socotească fiecare, că și purtarea în viață cu sătenii și slugile era creștinească.

Atâtea datini creștine, întretesute cu fapte din istoria neamului, erau cu suflet executate și primite de credincioși.

Bunădimineă, colindele, plugușorul, sorcova și tot felul de jocuri și brezăi, aminteau fapte istorice religioase și naționale. Toate fac parte din patrimoniul cultural al poporului nostru, pe care reînviindu-le și practicându-le întărim biserica și neamul.

Pomul de Crăciun practică din apusul protestant și pe care l-au introdus orașenii și societățile de binefacere, cu pretenții de cultură, cât e de searbăd și rece, față de moș Crăciun al nostru, care e simbolic, chipul unui bunic, vine din cer cu daruri și iubește pe băeți — nepoții lui — cumiți și săraci.

Cântecul bradului, cât de frumos ar fi și armonizat, nu e de la inimă, ca celelalte cântece românești și bisericesti, care se zic la acele sărbători,

Cât de mult poate ajuta ceilalți factori în purificarea bisericii de influențe dăunătoare s'a dovedit cu constrângerea stilștilor, care aproape au dispărut și în fiecare sat vedeai 2-3 pierde vară, care n'aveau ocupație sau rol în sat și se pocăiau, deschideau o tarabă și cumpăra conștiință pentru Unguri, Nemți sau Ruși.

DOMNILOR,

Se zice că un popor trăește prin istoria lui și observăm că la dese împrejurări fiecare din noi aducem în sprijinul susținerii persoanei sau actelor noastre, amintiri despre părinții și înaintașii noștri, ținând a ne consola și lăuda cu faptele și obiceiurile lor, pe care ne silim a le urma.

Dacă vom socoti situația politică a neamurilor de astăzi ale Europei, vom vedea, că acele care s'au ridicat și au ajuns de temut, se adapă și caută a repune în viață obiceiurile protopărinților lor, între care obiceiuri religioase păgâne, care erau aceleaș cu aspirațiile naționale. Toți zeii păgâni erau pur naționali și șeful statului era de obicei și șeful religios.

Cine ar fi îndrăsnit acum câteva decenii să spună, că a putut fi ceva mai înălțător decât creștinismul și cu toate acestea Hitler vrea să-l scoată din Germania, iar bolșevicii au ridicat statue lui Iuda, punând trădarea și minciuna, ca cea mai mare virtute.

Hitler are în parte dreptate, referindu-ne la raportul dintre statul german și biserica Romano-Catolică și Protestantă, care

sânt contra ideii de naționalitate și stat național, și lucru curios pentru unii, ajută și laudă biserica ortodoxă.

Românii s'au născut creștini și tendințele naționale au fost contopite cu principiile creștine și s'au susținut una pe alta. Deci revenire la o viață practică și teoretică ortodoxă, însemnează susținerea și reînvierea naționalismului.

Actualul Patriarh I. P. S. Nicodem, a spus în cuvântareade investire, Românii sânt creștini prin naștere. Dumnezeu când a vrut să creeze poporul nostru, a frământat lut roman și argilă dacă și din ea l-a făcut. A suflat apoi în fața lui suflu Evangheliei Fiului său și așa poporul român s'a făcut creștin, căci creștinismul românesc e de aceeași etate cu neamul și n'avem o dată a creștinării, cum au toți vecinii noștri.

DOMNILOR,

Religia a cultivat întotdeauna arta sub toate formele și în biserica noastră s'a petrecut același fenomen, cu observațiunea, că i s'a imprimat caracterul specific românesc la toate.

Arhitectura. Formele de stil păstrate în construcțiile de biserici, ceardacuri și case boerești are specific, ce ne influențează, ne place, ne produce chiar admirație.

E mai greu de executat, e mai costisitor, dar e al sufletului nostru și el ni-l cere.

Să menținem dar, stilul românesc și să ne ferim de cel oriental, ce a început a se introduce și la biserică, cu o turlă și un turn — geamie goală. O fi frumoasă pentru cine nu simte românește, dar pentru noi nu.

Construcțiile noi de case de la orașe și mai ales la București, când le vezi îți dă impresia, că ești în Arabia, Palestina, Egipt, în America, numai în România nu.

Să nu încurajăm construcțiile de case, școli, primării, biserici, decât în stilul nostru național, că e mândria geniului nostru.

Am admirat în Ardeal pe Nemți, care au casele la fel, hainele la fel, căruțele toate, plugurile și toți îi laudă.

Muzica populară, care cântă istoria și suferința neamului românesc, s'a dezvoltat sub influența mângâetoarelor melodii ale bisericii.

Cântecul românesc ne mișcă deosebit, când îl ascultăm față de operele streine compuse în conformitate cu ultimile perfecțiuni ale tehnicii muzicale.

Dacă opere din marii compozitori; Beethoven, Puccini, Verdi au o deosebită valoare pentru oamenii de muzică, pentru săteanul român n'au valoare. Nu zice pe struna simțurilor lui.

De accia în serbări, excursii, festivități, să întrebuițăm cântece populare și naționale românești, care merg la inimă. Ele cuprind nume istorice și românești: doina Oltului, ciocârlia, lăncu Jianu, etc.

E un curent de cunoaștere a muzicii populare și a cântecelor populare și naționale, care e și un mijloc puternic de unificare a națiunii. În acest scop radiul ar putea face minuni, dacă la conducerea lui ar fi oameni mai înțelegători și ar ține seamă de dorințele ascultătorilor.

În timp ce, la mai toate posturile de radio streine nu auzi decât muzică națională, la noi e mare sărbătoare și de obicei numai la ora săteanului, se cântă românește, par'că numai ei simt românește.

Melodiile populare sânt foarte variate și frumoase ca și geniul popular inventiv și productiv.

Un exemplu ne-ar edifica: Ungurii au un singur cântec popular: ciardașul și nu se poate nici un cântec sa n'aibă ceva melodii și din el, pe când la noi variații nesfârșite și neasemănate una cu alta.

Iată ce comori de monede numai de aur posedăm, să nu le schimbăm pe tinichelele altor națiuni.

Jocurile naționale împlinesc prin felul lor de execuție cerințele fizice ale tineretului, de a-și întări corpul prin mișcări pronunțate, gesturi modeste, ținută morală și când le joci tresalți, par'că înțelegi ceva.

Prin numirile caracteristice românești și istorice sânt o mândrie națională, ca: ciobănașul, ardeleanca, romanul, alunelul, călușarii și câte altele.

Vă rog a vă reaminti de jocurile streine introduse nu numai la orașe, ci și la țară, foxtrot, shimmy, tango, rumba, carioca, ce atitudine au dansatorii și socotiți, ce simțăminte de imoralitate deșteaptă tinerilor! A imita pe negrii, sau pe descreerații, care au urmărit satisfacerea gusturilor decăzuților și imoralilor, față de jocurile românești, care desvoltă mândrie, forță, demnitate și sentimente naționale!

În Ardeal și acum horile se fac în fața bisericii, fiind decente, contribuind și la menținerea naționalismului între streinii de acolo, care toți au jocurile lor naționale și le mențin.

M'a surprins când am auzit, că actuali parlamentari au intervenit la guvern să revină asupra dispoziției, ca jocurile să nu se mai facă la cârciumi. Cred că au fost aleșii breslei cârciumarilor, care nu le pasă de moralitate.

Dispoziția ca horile din sat să se facă sub auspiciile Căminului Cultural e tot ce poate fi mai frumos.

Când eram Protoiereu în 1935 am dat o serbare religioasă în stațiunea balneară Amara-Ialomita și fiindcă am făcut elogiul tinerilor, ce erau la cor, veniți din alte sate, desaprobând pe elevii sezoniști, care jucau mingea în timpul sf. liturghii, a avut atâta îndrăzneală un tânăr, să-mi ceară socoteală de acea observație,

Seara, spre a satisface pe tinerii coriști, am admis dans după concert, cu condiția de a fi numai jocuri naționale. Am rezistat

un timp, dar a trebuit să plec, că n'am putut rezista tinerilor, care cereau să joace schimonositurile streine.

Dacă tinerilor noștri li s'ar face educație națională mai temeinică și ar fi convinși de folosul național și fizic al lor, n'ar mai juca imoralele și ațăătoarele de patimi jocuri streine și sălbatic.

Rostul Căminului în această privință e destul de mare,

Portul național este mândria și specificul românesc, de care se rușinează surtucarii dela orașe. Este o tradiție dela Ceți și Daci. Era legătură vădită a originii comune între muntenii din România și cei din Ardeal.

Fiecare regiune a mai adăogat câte ceva specific, dar toate cu gust și crucea creștină nu lipsește din cusăturile și țesăturile iilor.

Am văzut la Monsstirea Putna haine bisericești de valoare reală și neprețuită artă, lucrate în motive naționate de Domnițele moloovence diu timpul lui Ștefan.

Ne amintim de piesa lui Alexandri *Peneș Curcanul*, cum nu puteau pricepe Turcii, că un om mic poate fi îmbrăcat cu așa lungi ȋtari și i-a spăimântat.

La serbări și jocuri naționale, cât de frumos le stă copiilor în costume și la jocuri naționale !

În streinătate, cântecele, costumele și jocurile noastre naționale fac mare răsunet și chiar acum la Berlin a obținut cel mai strălucit succes la concursul internațional și noui să le desprețuim ? !

E o mândrie națională, pe care să o cultivăm.

Am putea să ne lăudăm și cu *bucătăria românească*, ținând seamă, că la expozitia din Paris de anul trecut a avut cel mai mare succes.

Ca încheere vă sfătuiesc să vă siliți a nu cădea în misticism sau bigotism religios, precum și în șovinism, care denotă în amândouă cazurile minți bolnave și vedem ce lucrul desaprobat de toată lumea cultă fac Ungurii, Sârbii și Bulgarii contra Românilor, ce au rămas la ei, deși sunt băștinași, iar ei venetici.

Între aceste extreme este și comunismul, care a adus atâtea vărsare de sânge, distrugeri de averi și civilizație, pe care generații deardândul trebuie să muncească, să le refacă.

Politica, pe care s'o socotim moartă și să ne rugăm lui Dumnezeu să n'o mai reînvie, ne aducem aminte ce ne-a desbinat și a pricopsit pe conducătorii lor.

E un curent căruia să-i tăem păenjenishul ori unde s'ar ivi, că de nu era el, țara noastră era departe astăzi.

Toate aceste *influențe dăunătoare*, de care să căutăm a ne feri: necredința, desbinarea dintre biserică și stat, sectele, obiceiuri și credințe streine de neamul și legea noastră, francmasoneria, se înlătură prin reînvierea datinelor străbune, care sânt o producție a geniului românesc și se adaptează repede la firea noastră și anume: practicarea îndatoririlor legii creștinești orto-

doxe, arta arhitectonică românească, muzica populară, portul național, jocurile naționale și chiar bucătăria națională.

Necesitatea Căminului cultural sătesc e o cerință a timpului și să mulțumim lui Dumnezeu, că am avut norocul a ne trimite la acest timp conducător și înțelept născocitor de metode de progres pe M. S. Regele Carol II, care conduce la liman sigur barca statului prin aceste furtuni de astăzi, care turbură toată lumea.

Doresc celor ce urmează aceste cursuri de perfecționare să pună în practică cu folos cele ce aud și văd cu această ocazie, devenind fiecare un pion pentru înființarea până la 15 mii cămine în țară, de la 2034 câte erau în 1938. Acelaș lucru îl doresc tuturor celor 10 școli de care s'a simțit nevoie în locul celor 3, care ființau până acum.

D-voastră D-lor, conducători de Cămine îndepliniți un înalt comandament moral față de pătura țărănească, din care v'ați ridicat, contribuind cu munca și capacitatea, adică cu trup și suflet la ridicarea fraților săteni la nivelul cunoștințelor și cerințelor timpurilor în toate domeniile.

Dorința exprimată de legea serviciului social, ca fii satului să contribuie la ridicarea lor, D-voastră o faceți cu dragoste și din convingere pentru care binemeritați laude. Vă cred sufletele înălțate și pregătite pentru muncă și neajunsuri.

Imi amintesc, cum câțiva ani în urmă, voind a obliga pe medici să facă întâi un stagiul la țară, nu s'a putut aplica, iar acum toți au răspuns cu dragoste din toate direcțiile de cultură, să-și dea obolul la ridicarea satului.

Rezultatele obținute de puținele echipe regale, tabere de muncă, școli țărănești și Cămine Culturale, îndreptătesc la nădejdi, ce va satisface dorința înaltului Cîtor al acestor instituții M. S. Regele Carol II. Ceiace a prevăzut în imaginațiile tinereții va vedea realizându-se acum când e matur și are în mână conducerea.

Pr. M. Rădulescu

Vizita canonică a Prea Sfințitului D. D. Gherontie Episcopul Tomisului și Durostorului în jud. Caliacra

— Pioasa solemnitate dela Balcic —

Biserica creștină ortodoxă română, care întotdeauna a fost prezentă cu activitatea Ei, atât la conceperea Neamului Nostru, cât și la toate actele mari de continuitate și de afirmare în fața popoarelor, ca Stat demn de toată cinstea și încrederea pentru patrimoniul teritorial, ce stăpânește, cinstește cu toată evlavia memoria, celor ce au înțeles rostul Ei și I-au sprijinit acțiunea.

Prea Sfințitul D. D. Gherontie, ca titular al Eparhiei Tomisului și Durostorului, căruia I-a fost încredințată și cinstea de a oficia ceremonialul respectiv, cu ocazia aducerii Inimii scumpei și mult regretatei noastre Regine MARIA la biserica „Stella Maris” din Parcul Palatului Regal din Balcic, a căreia ctitor a fost, cu care ocazie a făcut solemnă promisiune de a oficia în fiecare an — personal — parastasul pentru odihna nobilului Ei suflet. Pentru împlinirea acestei promisiuni, înfruntând intemperiiile tropicale specifice Dobrogii, în dimineața zilei de 17 Iulie crt., însoțit de Prea Cuvioșii Ierodiaconi : Sofronie Grossu și Augustin Andronache dela Catedrala Sfintei Episcopii din Constanța, au pornit spre Bazar-gic, pentru a merge la Balcic în scopul de mai sus.

La orele 12,45 descinzând din vagon Prea Sfințitul nostru Episcop este întâmpinat de un numeros public și de autoritățile locale în frunte cu : Ec. Pavel Dobrescu protoiereul județului, D. General Schwab comandantul garnizoanei Bazar-gic, D. Col. V. Gorschi prefectul județului, Const Dăneț inspector școlar județean, Col. Tomescu din reg. 12 roșiori, d-nii Movilescu și Constantinescu chestorul și secretarul poliției locale, precum și de personalul clerical compus din : Diaconul Ioan Mihalache, Pr. B. Zăinescu, Pr. V. Hieroiu, Pr. T. Jugănar, Pr. T. Done, Pr. N. Georgescu, Ec. Const. Cristescu inspector al Căminelor Culturale din jud. Caliacra, etc.

La descindere s’au făcut cuvenitele prezentări, făcându-se înaltului Chiriarh creștineasca urare de „BUN VENIT” și călduroase manifestări de simpatie.

Dela gară, Prea Sfinția Sa a fost condus de personalul

clerical respectiv la locuința Prea Cucernicului Protoiereu E-conom Pavel Dobrescu, unde s'a servit și dejunul.

Prea Sfinția Sa, în dorința totdeauna vie de a activa cât mai mult pentru prosperitatea și consolidarea Sfintei Noastre Biserici, a plecat imediat în județ, însoțit de P. C. Protoiereu Pavel Dobrescu, Pr. T. Jugănaru și Diaconul I. Mihalache, de a cerceta acțiunea construcțiilor de sfinte locașuri și starea sufletească a fiilor duhovnicești, în special coloniști de peste aceste meleaguri.

Astfel a vizitat parohia Suiutciuc, care este păstorită de cucernicul preot Stelian Ianuli.

Preotul Ianuli după oficierea cuvenitului serviciu religios, în alese și simțite cuvinte, dând cuvenitul raport, urează Înaltului Chiriarh „Bun Venit”.

Prea Stinția Sa în arhierescul răspuns, îmbărbătează pe credincioși de a-și păstra și apăra glia, ca drept sfânt, ce moștenim dela strămoșii noștri și mulțumește cucernicului preot pentru caldele cuvinte, ce I Le-a adresat.

Dela Parohia Suiutciuc, Prea Sfinția Sa a vizitat Biserica nou construită din satul Titu Maioreșu, centru model de colonizare, cu elemente românești din Vechiul Regat și Macedonia.

Locuitorii, deși în toiul muncii agricole, din marea dragoste către Chiriarhul lor, s'au adunat cu mic cu mare în fața Bisericii, ale cărei turle spintecă văzduhul, făcând Înaltului Arhipăstor o deosebită primire în nesfârșite urale, fapt specific neamului nostru.

Dl Primar al comunei întâmpină la intrarea în curtea Bisericii pe Prea Sfințitul Episcop cu tradiționala pâine și sare, arătându-I marea bucurie, ce o simte populația satului, de a primi pentru a treia oară binecuvântarea arhierescă și-I urează „Bun Sosii”.

Cucernicul preot paroh Andrei Țuțuianu în ușa Bisericii primește pe stăpânul său cu Sf. Evanghelie și Sf. Cruce, raportând mersul construcției, relevând că această operă sedatoresc sprijinului financiar acordat de B. N. R. care a donat în acest scop suma de peste cinci sute mii lei și contribuția enoriașilor, făcând călduroase rugăminte pentru sfințirea sfântului locaș în toamna acestui an.

Prea Sfinția Sa, care cunoaște amănunțit felul cum s'a construit această Biserică, exprimă vii mulțumiri B. N. R.-ului, pentru sprijinul acordat și Prea Cucernicului Protoiereu Ec. P. Dobrescu, pentru îndemnul și grijă, ce a purtat și poartă de a înmulți numărul Sfintelor Biserici în protopopiatul ce i-a fost încredințat și totodată laudă pe enoriașii respectivi de sârguința, ce au depus, promițându-le pârintește, că îndată ce va fi solicitat, va purcede la sfințirea noului sf. locaș.

Seara, P. S. Episcop a luat parte la *șezătoarea organizată în centrul orașului de către echipa de propagandă a pre-*

militarilor trimisă în Dobrogea de către D-l Ministru al Presiei și Propagandei Naționale, care a delectat publicul orașului Bazargic cu frumoase coruri și recitări, după care Sfinția Sa a fost găzduit tot la Prea Cucernicul Protoiereu Ec. P. Dobrescu, urmând ca a doua zi să meargă la Balcic pentru a oficia parastasul de un an dela trecerea întru cele veșnice a Reginei Maria.

Marți 18 Iulie crt, un sobor de preoți compus din parohul Catedralei „Sf. Maria a Mării” Balcic, Pr. ajut. Aurel Popescu, Pr. T. Jugănar, Diacon Ioan Mihalache dela Catedrala Bazargic, ierodiaconii, ce au venit dela Constanța, au oficiat slujba Sfintei Liturghii în sus arătata Catedrală, iar în acelaș timp, Pr. Iancu Caraman a săvârșit Sf. Liturghie la Capela Regală „Stella Maris”.

La orele 11 a. m. Prea Sfințitul Episcop D. D. Gherontie, intră în Biserica Catedrală „Sfânta Maria a Mării”, însoțit de: P. C. Protoiereu P. Dobrescu, D. Col. V. Gorschi prefectul județului, d-l Primar al Balcicului O. Moșescu, d l Maior V. Gușu din batalionul de gardă și de toate autoritățile județene și comunale.

Clerul care a liturghisit, întâmpină la intrare pe Prea Sfințitul Episcop. După ce Parohul prezintă Sf. Evanghelie spre sărutare, din fața Sfântului Altar a rostit cuvânt de „Bun venit”, spunând, că este o mare mângâere pentru fiii duhovnicești ai Prea Sfinției Sale, din Balcic de a fi în mijlocurilor, atunci când se face parastasul pentru odihna sufletului Aceleia, ce a fost ocrotitoarea Balcicului. Mulțumește Prea Sfințitului și pentru Arhieriasca binecuvântare și aprobare de a fi Catedrala „Sfânta Maria a Mării” din Balcic, închinată Maicii Domnului, o nouă ctitorie pentru odihna sufletului Reginei noastre Maria.

În Arhierescul răspuns, Prea Sfințitul Episcop evoacă momente de copleșitoare emoție, pe care le a trăit în legătură cu ultimele clipe din viața Reginei Maria, în calitate de Duhovnic Episcopesc, care a fost învrednicit să fie primit la căpătâiul Augustei Suverane. Asistența a rămas adânc impresionată de ineditul relatărilor chiriarihale, din care rees odată mai mult marile însușiri ale regretatei dispărute din viață, dar etern statornicită în respectul și memoria Neamului Românesc.

La orele 12 a. m. Prea Sfințitul Episcop Gherontie, înconjurat de soborul de clerici, a oficiat slujba Parastasului, iar răspunsurile au fost date de frumosul cor al echipei de propagandă a premilitarilor din București, condusă de d-l Sublt. Cristescu, care a venit în localitate tot pentru această pioasă comemorare. După oficierea parastasului dela Cate-

drală, Prea Sfințitul însoțit de cler și autorități, au pornit la Capela Regală „Stella Maris” spre a sluji și acolo solemnă pomenire.

S’a putut observa, la trecerea cortegiului, cum strejuiau echipe de străjeri la statuia Reginei din fața grădinii publice, pe soclu căreia Comandanții străjeri au depus frumoase coroane, iar la Capela Regală dela Palat erau în gardă de onoare ofițerii de pe distrugătorul „Regina Maria”. După o scurtă slujbă de pomenire, Prea Sfințitul Episcop D. D. Gherontie a citit cuvântarea, care e tipărită ca prim articol în acest număr.

* * *

După aceasta, Prea Sfințitul a citit următoarea telegramă
Măjestăței Sale Regelui Carol II

București

„Adunați azi la Balcic — Cler, autorități și popor — în jurul inimii scumpei noastre Regine Maria, mama Dinastiei Române și a României Mari, cu inimi pioase am înălțat rugăciuni la Cer, pentru odihna nobilului Său suflet.

„Depunând Majestății Voastre omagiile noastre de devotament și credință, strigăm : Sănătate !

Episcop, Gherontie

Dela Capela Regală „Stella Maris”, Prea Sfințitul a fost condus de către d-l Primar al Balcicului Octavian Moșescu, pe valea Ac-Bunar, la locul pe care l-a donat Sfintei Episcopii Constanța, din partea Primăriei, ce conduce și din inițiativa D-sale, pentru întemeierea unei Mănăstiri de Maici întru pomenirea numelui Reginei Maria. Prea Sfințitul Episcop Gherontie a fost emoționat până la lacrimi de acest gest de mare dovadă totdeauna, dar mai ales prin această faptă luminată de credința sufletului său, cât de adânc este legat de Biserica și de credința străbună.

După acest moment culminant în frumusețea felului cum a înțeles Balcicul, prin reprezentanții săi autorizați, să proslăvească memoria Reginei Maria, Prea Sfințitul Episcop, împreună cu clericii și reprezentanții autorităților civile și militare, au fost invitați la Cercul Militar din localitate, la dejunul oferit tot de către d-l Primar Octavian Moșescu.

După amiază, la orele 4 p. m., Prea Sfințitul Episcop Gherontie a părăsit orașul Balcic, însoțit de suită și d-l Col. Gorschi, fiind aclamat de mulțimea cetățenilor și oaspeților Balcicului, cu direcția Bazargic, de unde a mers la Constanța.

Diacon Ioan Mihalache

Catedrala Bazargic

Scolile țărănești și administrația

Pornim dela constatarea făcută de toată lumea, că viața satelor noastre, astăzi mai mult ca oricând, a început să capete o înfățișare nouă, pe care o dorim cu toții de mult, prin Căminele Culturale. Ele nu au numai rostul de a exista într'un sat, ca edificiu sau firmă, având pentru luminarea sătenilor cele trei puncte bine cunoscute: sănătate, muncă, minte și suflet, ci să fie îndreptarul de viață nouă și vie, de unde să plece fără istovire toate îndrumările necesare. Conducătorii satelor, preoții și învățătorii au auzit și înțeles augusta chemare a Majestății Sale Regelui Carol al II-lea și înțelegându-și rolul lor de călăuzitori, au strâns rândurile și dând la o parte orice piedică, neplăcere, invidie și cleветire, au hotărât, să jertfească pentru cei ce au fost puși să le fie îndrumători, ceva din al lor. În legătură cu autoritățile comunale: notari, primari, jandarmi, pretori, agronomi, medici veterinari și alții, au început munca pentru luminarea și ridicarea săteanului nostru, prin Căminul Cultural și cursurile țărănești.

Astăzi sunt raporturi bune între căminele culturale și organele administrative locale.

Legătura dintre Căminul cultural și instituțiile locale, este bine venită, inevitabilă, din cauză că îmbrățișând viața satului în total, are diferite puncte comune, obiectivul acestora. Satele noastre au nevoie de muncă disciplinată și rodnică a tuturor, ca să-și găsească acea așezare spirituală și socială.

„O țară de țărani cum este România, nu se poate să fie lipsită de o formă de organizație culturală, unde să se dea o pregătire anume omului dela țară, strâns legată de viața, pe care s'o ducă în mediul lui și de ceea ce așteaptă satul dela el. Această formă de organizație culturală, s'a născut în slârșit. Ea e școala țărănească“, a spus d-l profesor Dimitrie Gusti.

Școala țărănească a izvorât din nevoia unei vieți nouă a satului. Această instituție urmărește să formeze din țăranul nostru un bun gospodar, cu deprinderi de muncă nouă, rațională și productivă și să ajute din convingere, cu entuziasm, administrația locală.

Insă pentru a putea avea aceasta ne trebuesc:

1). În primul rând, câștigarea sufletului și minții săteanului pentru a ne primi alături de el și pentru ca apoi, să vie să lucreze alături de noi.

2). Pentru desăvârșirea acestor cursuri țărănești, este nevoie nu numai de o colaborare a autorităților administrative, dar și de o bună înțelegere în rostul aplicării programului cursurilor. Dar colaborarea să nu se poarte numai prin ordinul primit dela forurile superioare, ci printr'o adâncă pătrundere din partea administrației locale, asupra necesității și rostului cursurilor țărănești, pentru pregătirea sătenilor la o viață nouă. Fiecare la rândul lui, să fie mai întâi bine pregătit, iar concursul. ce-l dă, la aplicarea programului, să nu se întrebuițeze forța sau obligațiunea de a face un lucru sau altul, ci cu vorba și fapta, să-l facă pe sătean, să poarte cu toată dragostea la lucru, pentru binele lui și al neamului. Dar pentru aceste toate ar trebui, după cum preoții și învățătorii sunt chemați a face cursurile de îndrumare a școlilor și cursurilor țărănești, cât și de conducere a căminelor, tot astfel s'ar cuveni ca și primarii, notarii și celelalte autorități, să fie chemate pe rând, a face acele cursuri de unde fiecare înapoiindu-se la postul său, să vie cu noi cunoștințe și cu o pregătire mai bună, pentru colaborarea cu Căminul Cultural în aplicarea programului de ridicare a satelor.

Și atunci *Primarul* va fi cu adevărat părintele satului sprijinind din toate puterile acțiunea Căminului Cultural, din care face parte de drept, calitatea sa în cadrul școlilor și cursurilor țărănești va fi reală prin îndrumarea sătenilor la cunoașterea îndatoririlor cetățenești, precum și la respectul legilor și ordonanțelor administrative.

Notarul va fi deasemenea omul pătruns de aceleași sentimente în a sprijini acțiunea Căminului Cultural, în cadrul cursurilor țărănești, prin a instrui și îndruma pe săteni în cunoașterea legilor și a-i sfătui pentru respectarea lor.

Agentul sanitar, să fie organul permanent de sfătuire și cercetare pentru combaterea bolilor sociale. Prin sfatul său, să urmeze silința dărză de curățenie și îngrijire trupească. Cu ajutorul Căminului Cultural, al autorităților și statul său, să pue la cale facerea de baie comună.

Perceptorul, să fie un bun sfătuitor în explicarea îndatoririlor și obligațiilor săteanului, în adevăratul înțeles al cuvântului Evangheliei, „Dați Cezarului, ce este al Cezarului“.

Jandarmul, la rândul său să fie un bun colaborator în acțiunea Căminului Cultural și al școalelor și cursurilor țărănești. Cum i-a îndemnat D-l General Bengliu, făcând pe sătean să știe și să cunoască în linia mari neamul și țara și tot ce este al său, că prin păstrarea datinelor o nație își păstrează sufletul și ființa-națională.

La fel acolo unde sunt, *Pretori, Medici Veterinari și Agonomi*, fiecare să se ostenească a ajuta cu vorba și cunoștințele lor la ridicarea sătenilor noștri. Să se dea multă atenție plugăriei, căci pământul nostru cel mai roditor, stă nelucrat în jurul casei fără legume, pomi, flori, iar în ogor mâna să fie îndrumată

să creeze maximul de producție. Rând pe rând să vie fiecare din reprezentanții autorităților locale, să ajute la dezvoltarea sufletească, fizică, sanitară și gospodărească, pregătind pe săteni pentru munca, pe care o au de îndeplinit în cadrul Căminului Cultural, prin școlile țărănești. O casă curată, aerisită și bătută de soare, o bucătărie îngrijită, icoană și candelă, figuri sănătoase, senine și rumene de oameni muncitori, un grajd cu ferestre și uși, cu podea de lemn, o cocină curată și îngrijită, vite bune de muncă, țarina bine lucrată, acestea să fie punctele, pe care trebuie să le realizeze Căminul Cultural, prin cursurile țărănești, în legătură cu autoritățile locale.

De oameni sănătoși, curați, bine hrăniți, cu putere de muncă, cu mintea luminată, cu drag de brazdă, cu dor de mai bine, are nevoie țara acum, mai mult ca oricând.

Pe lângă acestea toate, cursiștii să fie obligați și controlați, dacă aplică în gospodăria lor cele învățate, iar cursurile țărănești să fie de 3 ani în perioada Octombrie-Martie, cu împărțirea materiilor aplicabile în această perioadă.

La sfârșitul cursurilor, cu concursul autorităților locale și superioare, să se premieze acei cursiști, cari au aplicat în gospodăria lor cele învățate la cursurile și școlile țărănești. ¹⁾

Pr. Gh. Teodorescu

Căzănești-Ialomița

1) Ideile acestora au fost susținute și în al V-lea congres al Căminelor la 7 Iunie 1939.

O personalitate teologică dobrogeană

D-l Dr. Ion Dinu, modestul avocat de la Adamclisi, e un exemplar rar între puținele minți de înaltă cultură, câte posedă Dobrogea.

Între teologi ocupă loc de frunte pe țară. De reținut, că a luat doctoratul la Cernăuți, după mulți ani de la licență, nevoind a-l lua la București unde unii din colegi îi erau profesori și cunoaștem cât sânt de exigenți și regionalaști cei de la Cernăuți, mai ales pentru cei ce vin de la alte Facultăți.

A locui la țară, fără a fi boer cu fermă, sau alte averi producătoare, e un idealism, pe care nu l-am văzut practicat la o acumulare de atâtea cunoștinți. E apanajul avocaților, care n'au curajul a avea adversar pe cutare membru al baroului și se mulțumesc cu prea puțin, de aceea stă la țară.

O altă curiositate, ce o posedă e, că-și trece timpul cu lucruri mici, articole de gazetă, cu adânc fond, lucrări obișnuite

mici, pe când îl socotim capabil de opere mari și monumentale, cum este nevoie pentru cultura noastră teologică.

Este colaboratorul de toată valoarea al revistei noastre și din articolele publicate, se cunoaște fondul ce posedă.

Un distins personaj dela centrul nostru bisericesc își arata regretul, că nu-l cunoaște și n'are posibilitatea să-l vadă.

Cântăreț la biserica din satul unde locuiește, leașa o dă pentru înfrumusețarea sfântului locaș.

De la înființarea actualelor corporații, e consilier al secției culturale a Eparhiei și ilustrează acest loc.

* *

În o parte retrasă a satului, cu liniște de câmp, vizitând locuința D-lui Dinu, nu-ți face impresia că ești într'o gospodărie, ci într'o instituție de antichități și de înaltă cultură universală. Chiar construcția casei, mărunță, lumină puțină, ca în muzeele unde se urmărește a nu influența lumina asupra delicatelor lumini, ce formează obiectul de artă. D-lui posedă un muzeu bibliotecă, nu o simplă bibliotecă, cum putem avea fiecare din noi.

Locuirea în acea localitate istorică, dânsul care are familia în Constanța și unde se pot hărăni atâtea și atâtea feluri de intelectuali mici și neînsemnați e o patimă a sufletului, a trăi lângă origina pieselor monumentale, ce le posedă. Ca leul care a prins în un loc o vietate, ce i-a produs plăcere mare așteaptă mult și mereu tot în acelaș loc, chiar atunci când vede, că nu mai cade nimic.

Are peste 500 de obiecte de artă veche, în special religioasă, cele mai multe de origină locală, dar te miri de unde le-a putut culege, chiar când un muzeu regional nu le posedă. Apoi limbile vechi: greaca, slavonă-rusă, românească cirilică, l-au atras. Ceiace e caracteristic și arată patima și ceiace n'am mai văzut e faptul, că pe acele obiecte de artă, istorică și de valoare, pe care nu le-a putut lua în posesie, a luat copii de pe ele și le ține în aceaș mare cinste.

În prima sală cum intri are muzeul și biblioteca, iar în a doua lucruri și obiecte numai de altar. Socoti că e o biserică a cultului său, așa cum și-a imaginat-o și acum o trăiește.

Biblioteca în mai mult de zece dulapuri mari și etajere, posedă opere rare și de multă valoare, mai ales pentru teologie. Fiecare carte e o armă, pe care stăpânul a întrebuințat-o, nu e un obiect de muzeu, unde-l păstrezi, doar să-l vezi prin geamul raftului ca la școală, ci e întrebuințat până la uzură. Îl întrebi: toate cărțile le-ai cumpărat vechi? De ce-s uzate și așa de mult răsfoite.

Odată scria cineva relativ la o carte din bibliotecă uzată, asemuind-o cu un drapel, ce a fost la luptă și e cu atât de mai mare valoare, cu cât e mai ciuruit de gloanțe, arătându-i gloriile, la care a luat parte.

Orice carte vei deschide și nu din cele ce avem fiecare din

să creeze maximul de producție. Rând pe rând să vie fiecare din reprezentanții autorităților locale, să ajute la dezvoltarea sufletească, fizică, sanitară și gospodărească, pregătind pe săteni pentru munca, pe care o au de îndeplinit în cadrul Căminului Cultural, prin școlile țărănești. O casă curată, aerisită și bătută de soare, o bucătărie îngrijită, icoană și candelă, liguri sănătoase, senine și rumene de oameni muncitori, un grajd cu ferestre și uși, cu podea de lemn, o cocină curată și îngrijită, vite bune de muncă, țarina bine lucrată, acestea să fie punctele, pe care trebuie să le realizeze Căminul Cultural, prin cursurile țărănești, în legătură cu autoritățile locale.

De oameni sănătoși, curați, bine hrăniți, cu putere de muncă, cu mintea luminată, cu drag de brazdă, cu dor de mai bine, are nevoie țara acum, mai mult ca oricând.

Pe lângă acestea toate, cursiștii să fie obligați și controlați, dacă aplică în gospodăria lor cele învățate, iar cursurile țărănești să fie de 3 ani în perioada Octombrie-Martie, cu împărțirea materiilor aplicabile în această perioadă.

La sfârșitul cursurilor, cu concursul autorităților locale și superioare, să se premieze acei cursiști, cari au aplicat în gospodăria lor cele învățate la cursurile și școlile țărănești. ¹⁾

Pr. Gh. Teodorescu

Căzănești-Ialomița

¹⁾ Ideile acestora au fost susținute și în al V-lea congres al Căminelor la 7 Iunie 1939.

O personalitate teologică dobrogeană

D-l Dr. Ion Dinu, modestul avocat de la Adamclisi, e un exemplar rar între puținele minți de înaltă cultură, câte posedă Dobrogea.

Între teologi ocupă loc de frunte pe țară. De reținut, că a luat doctoratul la Cernăuți, după mulți ani de la licență, nevoind a-l lua la București unde unii din colegi îi erau profesori și cunoaștem cât sânt de exigenți și regionaliști cei de la Cernăuți, mai ales pentru cei ce vin de la alte Facultăți.

A locui la țară, fără a fi boer cu fermă, sau alte averi producătoare, e un idealism, pe care nu l-am văzut practicat la o acumulare de atâtea cunoștințe. E apanajul avocaților, care n'au curajul a avea adversar pe cutare membru al baroului și se mulțumesc cu prea puțin, de aceea stă la țară.

O altă curiozitate, ce o posedă e, că-și trece timpul cu lucruri mici, articole de gazetă, cu adânc fond, lucrări obișnuite

mici, pe când îl socotim capabil de opere mari și monumentale, cum este nevoie pentru cultura noastră teologică.

Este colaboratorul de toată valoarea al revistei noastre și din articolele publicate, se cunoaște fondul ce posedă.

Un distins personaj dela centrul nostru bisericesc își arata regretul, că nu-l cunoaște și n'are posibilitatea să-l vadă.

Cântăreț la biserica din satul unde locuiește, leașa o dă pentru înfrumusețarea sfântului locaș.

De la înființarea actualelor corporații, e consilier al secției culturale a Eparhiei și ilustrează acest loc.

* *

În o parte retrasă a satului, cu liniște de câmp, vizitând locuința D-lui Dinu, nu-ți face impresia că ești într'o gospodărie, ci într'o instituție de antichități și de înaltă cultură universală. Chiar construcția casei, mărunță, luminează puțină, ca în muzeele unde se urmărește a nu influența lumina asupra delicatelor lumini, ce formează obiectul de artă. D-lui posedă un muzeu bibliotecă, nu o simplă bibliotecă, cum putem avea fiecare din noi.

Locuirea în acea localitate istorică, dânsul care are familia în Constanța și unde se pot hărăni atâtea și atâtea feluri de intelectuali mici și neînsemnați e o patimă a sufletului, a trăi lângă origina pieselor monumentale, ce le posedă. Ca leul care a prins în un loc o vietate, ce i-a produs plăcere mare așteaptă mult și mereu tot în același loc, chiar atunci când vede, că nu mai cade nimic.

Are peste 500 de obiecte de artă veche, în special religioasă, cele mai multe de origină locală, dar te miri de unde le-a putut culege, chiar când un muzeu regional nu le posedă. Apoi limbile vechi: greacă, slavonă-rusă, românească cirilică, l-au atras. Ceiace e caracteristic și arată patima și ceiace n'am mai văzut e faptul, că pe acele obiecte de artă, istorică și de valoare, pe care nu le-a putut lua în posesie, a luat copii de pe ele și le ține în aceaș mare cinste.

În prima sală cum intri are muzeul și biblioteca, iar în a doua lucruri și obiecte numai de altar. Socoti că e o biserică a cultului său, așa cum și-a imaginat-o și acum o trăiește.

Biblioteca în mai mult de zece dulapuri mari și etajere, posedă opere rare și de multă valoare, mai ales pentru teologie. Fiecare carte e o armă, pe care stăpânul a întrebuițat-o, nu e un obiect de muzeu, unde-l păstrezi, doar să-l vezi prin geamul raftului ca la școală, ci e întrebuițat până la uzură. Întrebi: toate cărțile le-ai cumpărat vechi? De ce-s uzate și așa de mult răsfoite.

Odată scria cineva relativ la o carte din bibliotecă uzată, asemuind-o cu un drapel, ce a fost la luptă și e cu atât de mai mare valoare, cu cât e mai ciuruit de gloanțe, arătându-i gloriile, la care a luat parte.

Orice carte vei deschide și nu din cele ce avem fiecare din

noi, ci voluminoase și rari, e subliniată cu diferite culori și adnotată, foi îndoite, semne puse. E mâncată, expresia sa, voind a vorbi figurat pentru minte, ce facem pentru corp.

Un prieten al D-lui, care e mai des în anturaj și asemenea teolog și cu fond, spunea cum au făcut o prinsoare, că va nimeri noaptea pe întunec orice carte din bibliotecă, ceiace s'a întâmplat, câștigând pariul.

Are un muzeu-bibliotecă, ce ar putea interesa mult regiunea dobrogeană și mai ales cultura teologică. Proporțiile sânt mai mult decât exagerate, față de venitul ce ar putea avea un modest avocat de judecătorie rurală și mai ales dobrogeană, unde sânt și alții nenumărați și este socotit de clienți la rând ca oricare. R.

RECENZII

Gherontie Nicolau Episcopul Constanței: Melchisedec zugrăvit de câțiva dintre ucenicii săi.

Istoria se învață nu numai pentru cunoașterea faptelor, ci mai mult ca să luăm pildă, cum să ne purtăm în felurite ocazii și din compararea trecutului cu prezentul, să ne formăm viitorul.

Istoria ne este martoră, că nu poate să fie o națiune mare în istorie, în înțeles de a juca rol în lume, fără să aibă cultul oamenilor mari ai ei.

Istoria bisericii creștine este istoria faptelor săvârșite de conducătorii ei.

Este expunerea vieții și activității conducătorilor bisericii,

Este apoi și un alt adevăr, că de n'am fi avut oameni mari. culti, cu viață model și aleși de Dumnezeu, n'am fi avut astăzi organizația și n'am fi putut trăi în sublimitatea învățaturii creștine ortodoxe.

Unul din acești luceferi ai creștinismului este și Episcopul Melchisedec, care a fost o cinste a neamului și bisericii românești, iar prin cultura și actele istorice, la care a luat parte, precum și lucrările, ce ni le-a lăsat a fost la înălțimea marilor ierarhi ai bisericii universale.

Față de acestea, vedem cât e de laudă fapta P. S. Nostru Episcop Gherontie, că a ținut a aduce la ordinea zilei amintirea acestui neasemănat cărturar și ierarh al bisericii românești. Recunoștința e o floare rară și multora se pare, că înălțând pe alții se înjosesc ei, dar în cazul de față e o înălțare a P. S. Nostru Episcop, că-și amintește de maestrul său, de la care a învățat multe lucruri pentru viața de preot și de Episcop. Reamintește opiniei publice de cel mai cult și mai cu rol ierarh din istoria unirii neamului românesc.

Prin articolul: *Lămuriri și biografia*, în mai multe despărțituri, începând cu locul nașterii, continuând cu expunerea vieții, culminând în rolul unirii și ca Ministru al cultelor și instrucțiunii publice, în care rol e apreciat de contemporani, că aduce în slujba țării virtuțile și dulceața ministrului Altarului, P. S. Sa arată cultura deosebită, sentimentul național la apogeu și virtuți creștinești înalte, de care a fost pătruns Episcopul Melchisedec.

Atitudinea în chestia secularizării i-a adus multe nemulțumiri, dar sufletul lui a fost curat și a fost indus în eroare de conducătorii politici, cari n'au respectat angajamentul pe baza căruia promisese concursul. Această mărturie a făcut-o Prea Sfințitului Episcop Gherontie, pe patul, în care și a dat obștescul sfârșit.

Diplomat iscusit, în legăturile bisericii românești, cu Patriarhia de Constantinopol, Rusia, a fost delegatul de la Bon al sinodului românesc.

Ca membru al Academiei Române, Episcop de Huși, Ismail și Roman, au fost însărcinări, pe care le-a dus la sfârșit cu rezultate din cele mai bune.

P. S. Episcop Gherontie încheie descrierea vieții dascălului său, cu scene mișcătoare petrecute în timpul boalei, morții și înmormântării Episcopului Melchisedec, care și-a pus sufletul și mintea în slujba națiunii sale, timp de 50 ani.

Celelalte 5 articole din lucrare sânt descrierea unei laturi din viața înaltului ierarh.

Astfel: P. S. Arhiereu V. Pocitan îl descrie ca membru al Sf. Sinod.

D-l Profesor S. Mehedinți, ca educator.

D-l A. Resmeriță, ca bărbat politic român.

D-l T. Ciuntu ca istoric și arheolog.

D-l D. Stănescu, descrie marile calități ale Episcopului Melchisedec.

Toate aceste descrieri și amănunte sânt ocazionate de dorința P. S. Episcop Gherontie, de a sărbători dascălul la semicentenarul morții lui, inițiativă ce-i face cinste, iar nouă ne-a dat prilej a reaminti viața și faptele unui ierarh, care nu se ivește de cât la epoci în viața unei națiuni.

Sfătuim a ceti cu atenție și interes această carte, care poate fi o evanghelie națională pentru orice Român fiu al bisericii ortodoxe.

* *

SFÂNTA LITURGHIE de PREOTUL I. IONESCU

Biserica Amza, una din cele mai însemnate și bogate din București este frecventată de credincioși intelectuali și de aceia preoții, ce o deservesc, urmează a corespunde cerințelor. De acolo a venit primul Episcop al Constanței P. S. Ilarie și a fost aleasă ca demnă de cel mai cult profesor al Facultății de Teologie din București, P. S. Irineu Mihălcescu, unde a fost preot. Părintele Ionescu întreține această atmosferă de învățătură creștină

și între alte lucrări a editat și explicarea Sf. Liturghii a sfântului Ioan Crisostom.

Sf. Sinod permanent o elogiază și o recomandă, ca fiind de folos.

Prefața și introducerea sânt bine potrivite cu cuprinsul lucrării. În ele elogiază biserica ortodoxă și cultul ei. Arată necesitatea și foloasele asistării la cultul divin public cu argumente și comparații bine alese (pag 5-17).

Despre sfânta liturghie spune: „e culmea cea mai înaltă a cultului divin și centrul întregii vieți religioase a creștinismului“, (pag. 16).

Ceiace am remarcat e stilul ușor și cuvintele întrebuințate, așa că poate fi cetită de popor, căci pentru fond poți lua din orice manual. Mi-au plăcut cuvintele spuse ca încheiere (pag. 68-71). Sfaturile și concluziile sunt logice și convingătoare.

Recomandăm lucrarea, ca de real folos și putând a fi cetită și de cei mai puțin cărturari.

* * *

Pollyanna, roman de Eleonora Parter, traducere de H. C. Sturza, 140 pagin 20 lei. Reprodus în Biblioteca „Mărgăritarele lumii“ a Preotului misionar V. Ionescu ediția II-a. Prima ediție a costat 100 lei.

Romanul ocupă în literatura de astăzi, locul cel mai căutat, fiind producția literară cea mai ușoară și puțin obositoare de cetit.

Aproape în toate romanele, chiar cele cărora le zicem istorice, sociale, de moravuri, sau chiar religioase, sunt scene senzaționale, care exaltă simțurile și mințile, mai ales ale tineretului. Se descriu uneori amănunte indiscrete, care nu sunt potrivite vârstei și situației elevilor și elevelor.

Nu mai vorbesc de romanele criminale, care au dat atâtea exemplare de criminali precoci și aventurieri, fapte mărturisite chiar de micii eroi, cum a fost cazul asasinării deputatului Popovici, de către elevi dela Liceul Lazăr din București, Rășcanu și alții.

Pollyanna ese din rândul acestor povestiri senzaționale. Acțiunea se desfășoară în jurul unei tinere fete, orfană, care fusese crescută în casa tatălui său, preot, într'un sat sărac din America și care datorită creșterii ei sub auspiciile Asistenței Sociale, i se formează un caracter de neobosită grijă pentru cei în suferință și fără sprijin, începând dela pisicul și câțelul, găsiți pe maidane, continuând îngrijirile cu D-na Snow, săracă și paraltică. Mângâieri și sfaturi dă tuturor celor în suferințe, cu care venea în contact, sau îi căuta, ajungând până a duce mâncare și mângâiere marelui bogătaş Ion Pendleton, căruia prin vorbe frumoase și dulci, îi ușura greutatea și durerea, de care era cuprins prin ruperea unui picior, într'un accident.

Prin frumoasa ei educație creștină, pe care i-o imprimase

tatăl său, ajunge a schimba în bine dispoziția preotului Paul, care era nemulțumit de vrajba și certurile, ce erau în instituțiile de cultură și binefacere din parohia și de sub conducerea sa. În predicile pe care urma să le țină enoriașilor săi despre aceste nemulțumiri, ce-i produsese, în loc să-i mustre, Pollyanna îl sfătuie să-i încurajeze în muncă, lăudându-le faptele bune, ceiace preotul făcând, s'a dovedit că e mai bine și mai potrivit.

Un accident de automobil, a făcut a i se paraliza picioarele și a fost vizitată în timpul nenorocirii de numeroși recunoscători, cărora le făcuse bine și după un îndelungat timp se însănătoșează și ea.

Multe precepte sociale și creștine, îi dau un merit deosebit acestei lucrări, ceea ce a făcut pe Regina Maria, a cărui inimă a bătut întotdeauna alături de cei în suferință și năpăstuiți și căreia i-a dedicat prima ediție traducătoarea, a scris despre această carte :

„Citiți-o deopotrivă, tineri ce pășiți în lume și voi cei oboșiți de viață“.

Pentru preoțime, a cărui misiune este în serviciul celor osteniți și împovărați de greutatea vieții, (Matei XI-28), este o carte, pe care trebuie să o citească toți și să se inspire din ea, în opera de misionarism, în serviciul lui Hristos.

Singura observațiune, ce aş avea de făcut este că eroina Pollyanna, e prea mică de etate — 11 ani — ca să poată vorbi și face fapte, care abia pot încăpea în o minte matură și mult serioasă.

Autorul poate a avut și alte considerațiuni în vedere, când a fixat numai această etate.

În tot cazul, e un roman social întotdeauna de actualitate și potrivit pentru educația, ce se dă străjerelor noastre în școli.

Referent

* * *

GALA GALACTION — „**Roxana**“. Distinsul Profesor Universitar, Prea Cucernicul Preot Gr. Pișculescu — Gala Galaction — de la Facultatea de Teologie din Chișinău, are între alte scrieri, romanul intitulat „Roxana“, care constă dintr'o scrisoare de spovedanie a unui oarecare Abel Pavel, zelos preot ortodox dintr'un cartier al Capitalei, către duhovnicul și profesorul său Părintele Veniamin, care se afla la Locurile Sfinte.

Cuprinsul constă din treizeci de mici capitole și înfățișează râvna preotului, către un ideal locaș de închinăciune.

Puritatea, claritatea și eleganța stilului, precum și armonia frazelor, dau romanului o deosebită valoare. Noutățile fiecărui capitol, desvoltă în cititor dorința de a nu-l mai lăsa din mână neterminat.

Ceiace e de remarcă însă, este faptul, că în el sânt expuse în formă de dialog principiile mai înalte din ortodoxism, moza-

ism și lutheranism. Arată sufletul nobil și cultura aleasă a autorului, Se întrevește chiar o accentuată politeță față de cultele străine.

Romanul, ca isvorât din cugetarea unui ortodox cu atâta faimă, socot că ar fi putut avea alt colorit, întrucât cred că cei din celelalte culte, n'ar fi atât de delicați față de noi ortodoxii.

Ec. I. D. Leonte, — Brătianu-Ialomița

MISIONARE-REALIZĂRI

In orașul Constanța

Cucernicul Preot misionar al orașului și județului Constanța Ec. St. Bumbac a început o acțiune în stil mare de a cerceta tot felul de Români rătăciți dela ortodoxie.

În cartierul „Tăbăcăria“, din orașul Constanța, există un preot român unit cu numele de N. Șandru, care dispune de mijloace materiale în stil mare, pentru propagandă printre oamenii săraci și mai ales Ardeleni.

Astfel are o moară cu firma: „Prima moară românească“ unde macină grâu și în „Fabrica de pâine N. Șandru“ fabrică pâine și o dă cu un leu mai efin. Asemenea are vaci cu lapte și vinde laptele mai efin cu un leu la kgr.

Drept biserică are casa unde locuște și el, mai la margine, cu loc mult, în care sunt și celelalte prăvălii în apropiere de Anadolchiori și cu firma: „Biserica Maica Precista, mama săracilor“, cu apropiere de necurătenie, pentru un local de închinare.

Diplomat, pervers, îndrăgnet și lingușitor, după caz, face de mult propagandă printre ortodoxi, că uniți nu prea are de unde. Face servicii după caz și rit, numai să facă, iar pe cine-i cade în capcană îl despoae, ajungând a pretinde 1200 lei pentru a ceti moliftele Sf. Vasile.

Cercetând prozelitiți, P. C. misionar a putut până acum re-întoarce 5 familii de ortodoxi, iar atacul fiind dat și lupta începută, rezultatul îl vom aduce la cunoștință.

Sf. Episcopie a luat asemenea o serie de măsuri, spre a-l ajuta în acțiunea, ce a întreprins.

C. Sa cercetează și pe cei ce vor a părăsi cultul ortodox, căutând a-i face să renunțe.

D-ra Maria Dinu, misionară culturală pentru orașul Constanța, a vizitat la 20 Iulie femeile dela arestul preventiv județean.

În ziua de 14 Iulie a vizitat fabrica de țesătorie din strada Eternității și azilul de bătrâni de lângă fabrică.

REFERAT No. 4932 din 1 | VIII | 939

Prea Sfințite Stăpâne,

În ziua de Duminică 23 Iulie a ținut ședință Cercul pasto-

ral — misionar al preoților din orașul Constanța, la care am luat parte.

Intențiunea, ce am avut, când am stăruit a se ține în timp de vacanță, care e și prin Regulament prevăzută, a fost să corespund dorinței Prea Sfinției Voastre, de a dovedi că izvoarele de lumină și apa cea vie, a învățaturii Mântuitorului nu trebuie a înceta să lucreze asupra credincioșilor nici un timp și la toate ocaziile.

Orașul Constanța în plin sezon cu vizitatori din țară și streini, chiar dacă nu iau parte la ședințele diferitelor manifestări religioase, ce se țin, totuși numai luând cunoștință, trezesc în ei o reculegere, un gând și cuget de credință și în acest chip cred că toți proflită de munca și strădania noastră.

Dacă nu toți credincioșii iau parte la serviciile divine, că nu pot, sau acum și nevoile, pentru care au venit aici, nu-i lasă, socot că toți au cunoștință de intenția Prea Sfinției Voastre, ca în desorientarea morală, ce le procură sezonul, să-și amintească de principiile moralei creștine și de obligațiunile, ce le au către sullet și biserică.

Astfel cum, la auzul clopotului și toacei oriunde ar fi creștinul își face cruce și zice cel puțin un „Doamne Ajută“ și aceasta e o rugăciune, cea mai scurtă și cea mai ferbinte, astfel și acum în ocazia venirii pentru căutarea sănătății, instinctiv cere și ajutorul lui Dumnezeu, când aude și are cunoștință de manifestațiile religioase, ce le facem în oraș.

Ședința Cercului preoțesc a prilejuit asemenea ocaziuni.

De dimineață la serviciul divin, precum și la ședință publică la ora 5 au asistat mulți credincioși precum și vizitatori streini.

D-l Dr. Ioan Dinu a conferențiat despre: „*Situația femeii la păgâni și creștini*“ arătând, și convingând pe toți de înălțimea principiilor creștine în viața casnică și socială a femeii.

Maica Domnului este model de virtute creștină, pe care să o urmeze orice fecioară, soție și mamă creștină.

Prin evocarea de modele de femei creștine martire și luptătoare pentru credință a arătat foloasele, ce le-a avut biserica dela aceste femei, precum și putința, dorința ca și femeia creștină de azi, să se lupte pentru desăvârșirea vieții creștine.

Au fost de față la serbare printre alții P. C. Preot P. Parlenie senator, președintele Asociației Generale a Preoților, care în un cuvânt ocazionat a lăudat inițiativa Prea Sfinției Voastre de a întreprinde credința în creștini locali și vizitatori în acest timp de sezon, arătând că biserica constănțeană e la înălțimea chemării.

A dat poporului și preoților sfaturi de urmat în vederea ridicării bisericii și promovării credinței. A felicitat viu pe conferențiar.

Țin a releva cu această ocazie frumoasa impresie, ce mi-a făcut corul cântăreților prin disciplina și înălțătatea executare a

cântărilor pe muzica orientală, atât la liturghie, cât și la ședința publică.

Sunt al Prea Sfinției Voastre prea plecat și supus serv.

Consilier Referent,

Icon. M. Rădulescu

* * *

Misionarism la cei din temniță

Sfânta Episcopie de Constanța a luat inițiativa de a cerceta după cuvântul Domnului, pe cei din închisori și în acest scop Prea Sfințitul Episcop Gherontie a rânduit o serie de serbări religioase, care se țin la penitenciarul din orașul Constanța. La această operă colaborează tot aparatul, care reprezintă administrația și misionarii eparhiali.

O astfel de serbare a avut loc Duminică 30 Iulie ora 5 p. m. cu un program stabilit și foarte reușit executat, la care au luat parte preoții din oraș și mulți credincioși, serbările fiind publice.

S'a colectat în aceeași zi de dimineață la biserici, o însemnată sumă de bani, din care s'au cumpărat alimente, care li s'au dat luni 31, fiind și lăsată de sec a postului Sfintei Marii. Serbarea a început prin o slujbă religioasă oficiată de preoții: Marin Rădulescu Referent la Sf. Episcopie, Șt. Bumbac misionar și I. Sădeanu confesorul penitenciarului.

Le-a vorbit Pr. M. Rădulescu despre *mila creștină* cu tema cuvintelor spuse de Mântuitorul, atunci când a fost admonestat de conducătorii Iudeilor, farisei și cărturari, că mănâncă și bea cu vameșii și cu păcătoșii: *Milă voesc, iar nu jertfă, că n'am venit să chem pe cei dreapți, ci pe cei păcătoși la pocăință.* (Mt. IX.-13).

Eleve dela Liceul Industrial și Comercial din oraș, sub conducerea D-rei Maria Dinu misionară, care e și profesoară, au executat piesa „*Ingerul Păzitor*” de Preotul Chirică, care a impresionat până la lacrimi, atât pe asistenți, cât și pe deținuți. Femeile deținute s'a observat și cu alte ocaziuni, că sunt foarte influențabile și multe au plâns încontinuu, cât a ținut serbarea.

Câteva poezii, cu fond religios spuse de eleve, au avut un efect cât se poate de frumos.

Corul cântăreților bisericești din oraș a cântat cântări religioase, cu foarte bun efect. S'a constatat, că executările în cor pe 2 și 3 voci în melodie bisericească, sunt mult mai cu efect, fiind mai aproape de suflet și de cântecele populare și bisericești, de cât cântările în cor executate pe notațiune liniară. S'a dovedit apoi, că și cântăreții vor să colaboreze efectiv la opera misionară a bisericii și obțin succese, la care nici ei nu se așteptau.

Societatea și statul cheltuește cu acești desmoșteniți ai soartei mulți bani și energie spre a-i corija, dar socot, că o serbare de felul acesteea, influențează cât corecțiunile, ce li s'ar aplica în timp mai îndelungat.

Direcțiunea închisorii a arătat multă bunăvoință în prepa-

rativale, ce a făcut și în mulțumirile, ce a adus celor ce se osteneau în această latură a corijării, celor dați lor spre îngrijire.

Preotul C. Staicu, Consilier Referent al Sf. Episcopiei, reprezentantul societății de patronaj, a mulțumit tuturor, pentru contribuția de bani sau muncă. Serbarea s'a încheiat cu Imnul Regal, cântat de toți cei cunoscători, în picioare cu salutul roman, înviorând pe toți și schimbând starea sufletească de compătimire în cea de bărbăție și naționalism.

* * *

Școala de conducători de Cămine dela Basarabi-Constanța.

Numele adevărat, după scopul ce se urmărește și după materiile, care se predau este: *Cursuri de perfecționare pentru conducătorii de Cămine*, iar auditorii se intitulază *cursiști*. Se mai zice: *Tabără*. Școala se face pe Ținut și după lege ar fi urmat să fie 3 școli: La Medgidia actuala, iar aici și la Ferdinand I, pentru îndrumări la licențiați timp de o lună, ca să poată apoi merge în sate fiecare și 2 luni să activeze în cadrul Căminului pe specialitate, ca apoi să-și poată lua diploma. În ultimul timp s'au revocat aceste două. Basarabi, care până acum s'a numit Murfatlar, este satul din a treia gară cu acelaș nume, înainte de Constanța. S'a ales acest sat nu fiindcă e în apropiere de Constanța, sau fiindcă are local, Școala de Agricultură, unde pot fi găsduiți și instruiți, ci după cum s'a exprimat D-l Gh. Dumitriu, Directorul Căminului Regional-Marea, care e îngrijitorul și conducătorul suprem al școalei, ci motivul principal a fost sprijinul, ce-l dă Căminul Cultural local, condus cu multă inimă și muncă de C. Preot D. Chirilă. Fusese numit chiar director administrativ al școalei și în această calitate a făcut toate preparativele, pentru ca școala să poată funcționa. Este în acelaș timp și cursist.

Ca orice instituție în legătură cu legea serviciului social înțează militărește. Toți au uniforme de culoare gri cu bocanci roșii, pantaloni bufanți, cravată, centură și chipiu. Preoții nu-i cunoști din ceilalți. Toți tineri, plini de viață și de entusiasm, par numai suflet.

Am fost acolo în ziua de Duminică 6 August, când s'au inaugurat solemn cursurile și înființarea școalei, fiind rânduit, ca delegat al Sfintei Episcopii și al Căminului județean Constanța, să țin și conferința de inaugurarea cursurilor, în cadrul punctului 3 din program: Cultura minții și a sufletului. Conferința am publicat-o în acest număr de Tomis.

Programul a constat din: serviciul religios la biserică de dimineată oficiat de 4 preoți cursiști. A predicat C. Preot Duțu Gura Dobrogii.

În procesiune: preoții în veșminte, oficialitățile și poporul, în sunetul clopotelor a trecut linia de fier la sediul școalei. Acelaș sobor de preoți a oficiat sfințirea apei și a pavilionului, pe

care l-a urcat cântând imnul național, toți cei de față.

S'a trecut apoi în parcul școlii, într'un loc amenajat, cu bănci și s'a ținut o recepție, la care au luat parte și au vorbit: D-l N. Ottescu, Rezident Regal, D-l General Cristescu, prefectul jud. Constanța, D-l Dumitriu, Președintele Căminului Regional, Tomulescu inspector școlar și mulți reprezentanți ai șefilor de autorități și ziariști.

După recepție, am ținut conferința, cu care s'a încheiat ședința de dimineață.

După masă a fost serbarea dată de cursiști pentru populația satului, la care au asistat și o parte din reprezentanții autorităților.

Cum s'au exprimat toți la recepție, cei ce urmează școala sânt numai idealiști, eroi ai devotamentului misiunii, ce au îmbrățișat-o și ai națiunii. Munca din întregul an nu i-a obosit, sau satisfăcut, ci au venit să-și petreacă puținul timp de vacanță în o muncă foarte încordată, obositoare, idealistă, uitând par'că de grija vieții și a existenței lui și a familiei.

Am vorbit cu toți preoții, care sânt acolo. Nu păreau jenați în uniformă, ce li se impusese și la milităria, la care sânt obligați a o face, nu ca disciplină, ci mai ales ca muncă. Plini de avânt și tinerețe, se bucură de reverența deosebită din partea conducătorilor cei mai mulți fiind studenți au și fondul necesar, ca să se impună. Cântecul special și specific regiunii, le-au prins și executat la serbare, ca oameni de meserie.

Conducătorii școlii și profesorii sânt foști echipieri, sau șefi echipieri, care sânt perfect inițiați în aceste taine, ale artei de a conduce Căminele, fiind toți cel puțin cu două licențe. Tineri, profesori, sprinteni și chipeși. Nu-ți vine să te desparți de ei.

Nota bună, din 3 doi sânt teologi și de aici: un duh creștin peste tot. Sânt încântați de elevii lor și se poartă delicat la extrem, deși militărește. Camarad e cuvântul de adresare al Taberii. Cine ar voi să simtă ceva mai fin, mai curat, mai înalt; cine vrea să se entuziasmeze, chiar bătrân fiind, să viziteze asemenea școli.

Ceiace cred că e bine a se ști, e că din 7 preoți 5 sânt foști extrabugetari, adică, care au îndurat mizerii și aceasta i-a idealizat, adevărul ce se verifică și despre care am mai vorbit.

Au mai ținut conferințe la această școală P. C. Referenți Ar. Vârnăv și C. Staicu. Asemenea P. C. Ec. Buric, protoiereu I de Constanța.

R.

PARTEA OFICIALĂ

ÎNȘTIINȚARE

Se pune în vedere celor ce scriu rapoarte, petiții, etc. să observe următoarele:

- 1) Se vor scrie pe o coală întreagă;
- 2) Se vor scrie în continuare și pe verso;

3) Se va lăsa deasupra distanța de cel puțin 10 cm. pentru rezoluție;

4) În partea stângă se va lăsa a treia parte din lățime necrisă;

5) Adresa se va pune imediat, ce se termină prima față;

6) Se va scrie cât se poate de citeț și îngrijit;

7) Semnătura se va face imediat după sfârșitul hârtie și se va semna citeț;

8) Orice hârtie trebuie să poarte data, când s'a scris;

9) Cele ce nu întrunesc aceste condiții, atrag sancțiuni, iar petițiile se pun la dosar.

ADMINISTRAȚIA

* * *

COPIE după adresa Sfântului Sinod No. 976 | 939 către Sf. Episcopie înreg. sub No. 4319 | 939.

Prea Sfințite,

Ca răspuns la adresa Prea Sfinției Voastre No. 2086 | 939, cu frățescă dragoste, avem onoare a Vă aduce la cunoștință, că Sf. Sinod, în ședința sa dela 27 Iunie 1939, a luat act cu bucurie de raportul prezentat asupra activității pastorale, ce ați depus în eparhia Prea Sfinției Voastre și își exprimă totdeodată satisfacția pentru rezultatele obținute de Prea Sfinția Voastră, în calitate de conducător al eparhiei Constanța și Vă roagă, să continuați această activitate cu aceeași osârdie apostolică în conducerea sufletelor, ce Vi s'au încredințat spre păstorie.

Primiți, Vă rugăm, Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișeri,

Președinte, Patriarh, (ss) † NICODIM

Director, (ss) Pr. Gh. Vintilescu

* * *

Circulară Protoiereilor din Eparhie No. 4999 | 939.

Intrucât lipsa de cunoștinți, ceace nu e îngăduit, sau neatenția, fac a da loc la corespondențe și îndelungire de timp pentru trecerile la ortodoxie, vi se pune în vedere a urma pe viitor această procedură:

1) Protoiereii nu vor mai trimite corespondențe privitoare la treceri la ortodoxie, fără actele complete care sunt:

a) Orice sectant, sau de orice confesiune, care voește a trece la ortodoxie, trebuie să îndeplinească întâi formalitățile cerute de art. 44 și 45 din Legea Regimului General al Cultelor, care la urmă are și formulare de procese-verbale și tot felul de publicații.

b) Procesul verbal obținut dela Oficiul stării civile în original trebuie depus cu cerere la parohia și preotul pe care-l alege catehet, arătând în cerere etatea, confesiunea, naționalitatea și supușenia.

c) Pentru cei din alte țări, să atașeze actul de naștere și actul de cetățenie, fiind cunoscut, că acei ce nu-s cetățeni români nu se primesc.

d) Pentru evrei să se cerceteze îndelung și minuțios motivele botezului și dacă se convinge preotul, că nu se urmărește alt scop, pe a sa răspundere, poate înainta actele, altfel nu.

2) După primirea completă a actelor, Sfânta Episcopie a-vizează și numai după aprobare se începe catehizarea de o lună, în care timp, iarăși trebuie constatată dragostea și apoi primit prin taina, ce prevede tipicul și molitfelnicul.

Cu arhieriști binecuvântări.

Episcop, GHERONTIE

Consilier Referent,

Icon. M. Rădulescu

* * *

Circulară Protoiereilor din Eparhie No. 5096 | 939

Prin noua lege pentru organizarea și funcționarea învățământului primar, publicată în Monitorul Oficial No. 121 din 27 Mai a. c., s'au pus obligațiuni mai serioase pentru îndatorirea preoților, de a preda învățământul religios.

Art. 33 prevede: Școala primară va da o deosebită importanță educației religioase, care este încredințată preotului. Toți copiii de orice religie, sau rit ar fi, vor trebui să primească instrucție religioasă. La școlile confesionale eclesias-tul fiecărei religii, iar pentru copiii de alte rituri, se va face această educație religioasă în familie.

În exercitarea acestei îndatoriri, preotul este supus legilor și regulamentelor școlare, întocmai ca și învățătorii. Ne-respectarea lor aduce sancționarea celor vinovați, din partea autorităților bisericești, în urma propunerii Ministerului Edu-cației Naționale.

Unde însă nu este biserică și nici preot în sat, sau în apropiere, instrucția și educația religioasă va fi făcută de învățători.

Inspectoratul școlar al Ținutului Marea cu adresa No. 12621 | 939, ne face cunoscut, că nu toți preoții și-au făcut datoria la școala primară în anul expirat 1938 | 939.

Cunoașteți de asemenea multele îndemnuri, ce am dat preoțimii, să și îndeplinească cu conștiințiozitate această îndatorire, spre a nu avea nemulțumiri.

În vederea începerii noului an școlar 1939—1940, puneți în vedere Cucernicilor Preoți a nu neglija această îndatorire, de pe urma căreia personal și biserica va avea numai foloase.

Asemenea le veți atrage atențiunea, că neîndeplinirea datoriei vă fi sancționată.

Vi se reamintește obligațiunea, ce aveți a inspecta cel puțin odată pe an activitatea culturală a preoților, pentru care ne veți raporta la timp.

Vi se atrage atențiunea de acum și pentru raportul general, ce urmează a-l face în prima jumătate a lunii Aprilie, pentru activitatea culturală a Prea Cucerniciei Voastre și a preoților, spre a o prezenta Adunării Eparhiale, în darea de seamă anuală.

Cu ordinul No. 1329 din 2 Martie a. c. v'am obligat a inspecta toate școalele primare din Protoierie, în timp de 3 luni, cât era până la sfârșitul anului. Am primit . . . din . . . câte aveți.

Restul va fi inspectat negreșit până la 1 Aprilie, spre a le avea la darea de seamă anuală pentru Adunarea Eparhială.

Alăturat vă trimitem . . . exemplare formulare pentru Procese-verbale de inspecție culturală în parohii, pentru un an, câte 3 exemplare de fiecare parohie din Protopopiatul Prea Cucerniciei Voastre.

Formularele sunt gratuite, fiind socotite în costul imprimatelor pentru cercuri.

Episcop, (ss) GHERONTIE

Consilier Referent,

Icon. M. Rădulescu

* * *

Prea Cucernice Părinte,

În conformitate cu art. 13 din Regulamentul Cercurilor pastorale-misionare în luna Septembrie începe activitatea cercurilor.

Vi se atrage atențiunea a ține seamă și controla activitatea preoților în această direcțiune, întrucât am constatat și cunoașteți și Prea Cucernicia Voastră că, unde se muncește se obțin rezultate cu reale și mari foloase pentru biserică

Veți controla, dacă se țin sau nu, ședințele cum se scriu sau se fac de formă, știind că sunt obligatorii a fi o ședință pe an în fiecare parohie.

Vi se reamintește regula, că secția culturală trebuie să facă raport anual de mersul activității cercurilor și că anul începe la 1 Aprilie, odată cu anul administrativ al Adunării Eparhiale, la care dată urmează să facem dare de seamă asupra activității cercurilor.

Până atunci luați măsuri a se ține un ciclu complet de ședințe de fiecare cerc.

Luna Aprilie e bine a nu se ține ședințe; iar în prima jumătate a lunii Aprilie 1940, Ne veți înainta raportul general anual separat pentru activitatea culturală a Prea Cucerniciei Voastre și a Cucernicilor Preoți în această direcție.

În rapoartele de ședințele cercurilor și cu procesele verbale ce le trimiteți, arătați la fiecare părerea și propunerile Prea Cucerniciei Voastre, iar în exemplarul ce rămâne la Pro-

toerie faceți notările cuvenite și luați măsuri, ce le credeți necesare:

Ar fi de dorit asemenea să luați parte, cât la mai multe ședințe, mai ales la cercurile slabe spre a le da îndrumări și încuraja.

Veți atrage atenția președinților, că sunt răspunzători de munca și reușita, ce trebuie să aibă cercurile.

Asemenea îi veți încunoștiința că lipsa și neglijența va fi pedepsită sever, întrucât primele 3 luni nu s'au luat asemenea măsuri.

Am trimis președinților celor . . . cercuri pastorale din Protoieria Prea Cucerniciei Voastre, imprimate cu formularele noi și broșuri în valoare de lei . . . conform alăturatului borderou, pe care le vor achita imediat Prea Cucerniciei Voastre din fondul cercului.

După primirea sumelor, la a căror achitare veți da toată atenția, întrucât n'am plătit tipografia, le veți îmbordera și trimite Sfintei Episcopii cu mandat special, reținând numai cheltuielile de transport și cu specificarea: Secția Culturală.

Termenul până când urmează a se primi aici sumele este la 15 Septembrie a. c.

Cercurile, care momentan n'ar avea fonduri de achitare, să facă colete în biserică, sau printre preoți la primul cerc și cu fondul existent și să achite imediat.

Pentru alimentarea cercurilor cu broșuri, până la editarea unei biblioteci a Noastră, vom forma un depozit.

Cu ordinul No. 3992 din 27 Iunie a. c., v'am cerut a Ne trimite toate procesele verbale de ședințe ale cercurilor. Am primit . . . procese dela cercuri, ceiace este.

Vom controla activitatea ce veți desfășura în această direcțiune.

Arhiva veche a cercului se va depune la parohia președintelui și se va prevedea aceasta în primul proces verbal de ședință.

Vi se atrage atențiunea a studia și executa cele cuprinse în prezentul ordin.

Episcop, (ss) GHERONTIE
Nr. 5097 din 11 August 1939

Consilier Referent,
Icon. M. Rădulescu

PAROHII VACANTE

Județul Constanța: Pantelimonul de Jos, 1 Septembrie și Hațeg 1 Octombrie 1939.

Județul Caliacra: Mircea Vodă 1 August și Ghiaur Suiuciu 11 pe 1 Septembrie 1939.

PUBLICAȚIUNE

La parohia Pândâcli-Durostor e vacant postul de cântăreț, prin decesul practicantului St. Gheorghe.

SPRE ȘTIINȚĂ

Revista apare sub îngrijirea Secției Culturale.

Schimbul de reviste, trimeteri de articole, abonamente și orice corespondență, se va adresa Revistei «Tomis» la Sfânta Episcopie, Constanța.

ABONAMENTUL:

1 an pentru preoți, epitropi și abonați particulari	120 le
1 an pentru cântăreți	100 „

SFÂNTA EPISCOPIE — CONSTANȚA

onor

P.C. Sale

Domnului

Facultatea de Teologie

Biblioteca Universitatii

Parohia _____

Comuna _____

Județul *Bucuresti.*